

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2023-09-14

Diarienummer:
KSN-2022-02704

Handläggare:
Karin Allard

Svar på motion om tillgängliga skyddade boenden från Stina Jansson och Lovisa Johansson (FI)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI) föreslår i en motion väckt 19 september 2022

- att Uppsala kommuns jour Siri blir tillgänglig för personer med normbrytande funktionalitet,
- att tillsätta en samordningsenhet som ska bistå utsatta kvinnor, transpersoner och barn. I de fall där hjälpsökande talar annat språk än svenska ska de ha rätt till tolkhjälp. All jourverksamhet skall bygga på ett könsmakts-, hbtqia-, funktionalitets- och antirasistiskt perspektiv.
- att utsatta kvinnor, transpersoner och barn oberoende medborgarskap och funktionalitet ska ha tillgång till hjälp, stöd, respektfullt bemötande och skyddat boende,
- att finansiera resursjourer som kan ta emot särskilt utsatta kvinnor, såsom personer med beroendeproblematik, normbrytande funktionalitet, transpersoner och papperslösa.
- att skyddade boenden ska finnas tillgängliga för våldsutsatta med husdjur.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen och kommunledningskontoret.

Socialnämnden har behandlat ärendet 30 augusti 2023 och föreslagit att motionen besvaras med föredragningen i ärendet. Ledamoten för (SD) lämnade ett särskilt yttrande.

Föredragning

Inom socialnämnden finns Nexus stödverksamhet för personer som blivit utsatta för hot eller våld av en partner, före detta partner, släkting eller någon annan närstående. Nexus finns till för alla som tillhör Uppsala Kommun, oavsett kön, från 18 år och uppåt, och det finns möjlighet till snabb kontakt och stöd. Socialsekreterare på Nexus utreder individens behov och fattar biståndsbeslut om lämpliga stödinsatser, vilka kan innebära:

- möjlighet att bevilja skyddat boende,
- praktiskt stöd, till exempel vid kontakt med sjukvård, polis eller vid rättegångar,
- individuella stödsamtal,
- gruppverksamhet,
- strukturerade hot- och riskbedömningar,
- information om våldet och dess konsekvenser,
- samtal om säkerhet,
- krissamtal,
- stöd till anhörig till person som är utsatt för våld i nära relation.

Om den hjälpsökande talar ett annat språk än svenska bistår socialsekreteraren med att boka in en tolk.

Sedan maj 2021 har socialnämnden ett ramavtal om skyddat boende. Målgruppen för ramavtalet är personer som är utsatta för våld i nära relation och i behov av ett skyddat boende. Inom ramavtalet finns leverantörer som har kompetens att möta särskilda behov eller svårigheter enligt nedan:

- medföljande barn,
- medföljande husdjur,
- skadligt bruk eller beroende,
- allvarigare psykisk ohälsa,
- kognitiva funktionsnedsättningar,
- fysiska funktionsnedsättningar,
- utsatta för hedersrelaterat våld, samt
- utsatta för människohandel för sexuella ändamål.

Socialnämndens bedömning är att ramavtalet täcker in samtliga grupper. Under kvällar och helger handläggs akuta ärenden av socialjouren. Oavsett tid på dygnet kan man alltid få kontakt via socialjouren som kan hänvisa vidare. Både Nexus och socialjouren använder ramavtalet om skyddat boende.

Under ledning av kommunledningskontoret genomförde Uppsala kommun en omfattande utbildningssatsning under åren 2016 till 2021, då 670 medarbetare fick en fördjupad hbtq-utbildning. Därmed fick flera verksamheter en hbtq-diplomering och Nexus var en av de verksamheterna. Diplombildningen togs fram i samverkan med Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL) och Antidiskrimineringsbyrån Uppsala (ADU). För att bli diplomerad krävdes det utöver utbildningen följande:

- att kunna redovisa hur arbetsplatsen granskades ur ett normkritiskt perspektiv,
- dokumenterade rutiner,
- en plan för verksamhetens hbtq-arbete, samt
- en systematisk utvärdering och uppföljning av arbetet för att utvecklas och förbättras.

Diplomeringen gällde i två år. Eftersom Uppsala kommun inte längre håller den här utbildningen innebär det att nyanställda inte får den. Mycket av det diplomeringen krävde lever ändå kvar på Nexus, exempelvis är alla rutiner könsneutrala, de anställda använder könsneutrala begrepp såsom partner, samt att hbtq-symboler och diplom sitter uppe på väggarna. Vissa klienter kommenterar det här och uttrycker att de upplever det som tryggt.

Inom kommunledningskontoret finns också hållbarhetsavdelningen vars uppdrag utgår från FN:s globala mål i Agenda 2030. Målen i agendan syftar bland annat till att förverkliga de mänskliga rättigheterna. Hållbarhetsavdelningen ansvarar för att leda, stödja och samordna arbetet med den sociala dimensionen i arbetet med Agenda 2030. För närvarande ser hållbarhetsavdelningen över hur de på ett ändamålsenligt sätt kan arbeta bredare med frågor rörande mänskliga rättigheter och hitta nya sätt att interagera med kommunens verksamheter. Avdelningen finns tillgängliga som dialog- och kunskapspartner i hbtq-frågor och andra områden rörande diskriminering och mänskliga rättigheter.

Motionärerna föreslår att Uppsala kommun tillhandahåller jourverksamhet som är tillgänglig för personer med normbrytande funktionalitet. Genom Nexus och socialnämndens ramavtal om skyddat boende tillgodoses dessa behov och motionen anses därmed besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 14 september 2023
- Bilaga 1, Motion om tillgängliga skyddade boenden från Stina Jansson och Lovisa Johansson (FI)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från socialnämnden 30 augusti 2023

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Motion: Tillgängliga skyddade boenden

När kvinnor utsätts för våld begås brottet i över 80% av fallen av en bekant. 2021 anmäldes totalt 57 600 fall av våld i nära relation mot kvinnor i Sverige. Och det är bara de anmälda fallen, vi vet att mörkertalet för den här typen av brott är större. Våldet mot kvinnor utförs mycket sällan på allmän plats, utan den farligaste platsen för en kvinna är hemmet.

Ingen våldsutsatt ska behöva vänta på en bostad att kunna fly till för att få skydd. Bristen på skyddade boenden och långa köer utgör ett hinder från att hitta en fristad. Normbrytande funktionalitet, medborgarskap eller språkkunskaper ska inte behöva vara ett hinder för att få rätt till skydd från sin våldsutsatthet. När anpassade skyddade boenden saknas skapas en ökad risk för våldsutsatta att behöva bo kvar hos sina förövare, eller riskera att bli hemlösa.

Våldsutsatta är inte en homogen grupp. Insatserna behöver anpassas efter individens behov och livsomständigheter.

Med anledning av detta yrkar vi att:

- Uppsala kommuns jour Siri blir tillgänglig för personer med normbrytande funktionalitet
- Tillsätta en samordningsenhet som ska bistå utsatta kvinnor, transpersoner och barn. I de fall där hjälpsökande talar annat språk än svenska ska de ha rätt till tolkhjälp. All jourverksamhet skall bygga på ett könsmakts-, hbtqia-, funktionalitets- och antirasistiskt perspektiv.
- Utsatta kvinnor, transpersoner och barn oberoende medborgarskap och funktionalitet ska ha tillgång till hjälp, stöd, respektfullt bemötande och skyddat boende.
- Finansiera resursjourer som kan ta emot särskilt utsatta kvinnor, såsom personer med beroendeproblematik, normbrytande funktionalitet, transpersoner och papperslösa.
- Skyddade boenden ska finnas tillgängliga för våldsutsatta med husdjur.

Stina Jansson (F!)

Lovisa Johansson (F!)

§ 124

Svar på motion om tillgängliga skyddade boenden från Stina Jansson och Lovisa Johansson (FI)

SCN-2023-00572

Beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI) föreslår i en motion väckt 19 september 2022

1. att Uppsala kommuns jour Siri blir tillgänglig för personer med normbrytande funktionalitet,
2. att tillsätta en samordningsenhet som ska bistå utsatta kvinnor, transpersoner och barn. I de fall där hjälpsökande talar annat språk än svenska ska de ha rätt till tolkhjälp. All jourverksamhet skall bygga på ett könsmakts-, hbtqia-, funktionalitets- och antirasistiskt perspektiv.
3. att utsatta kvinnor, transpersoner och barn oberoende medborgarskap och funktionalitet ska ha tillgång till hjälp, stöd, respektfullt bemötande och skyddat boende,
4. att finansiera resursjourer som kan ta emot särskilt utsatta kvinnor, såsom personer med beroendeproblematik, normbrytande funktionalitet, transpersoner och papperslösa.
5. att skyddade boenden ska finnas tillgängliga för våldsutsatta med husdjur.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 12 juni 2023
- Bilaga, Motion om tillgängliga skyddade boenden från Stina Jansson och Lovisa Johansson (FI)

Socialnämnden
ProtokollsutdragDatum:
2023-08-30**Yrkande**

Jan-Olov Råman (SD) yrkar att nämnden ska avslå motionens att-sats 1-4 samt att motionens att-sats 5 ska bifallas.

Sofia Andersson (M) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Jan-Olov Råmans (SD) yrkande mot avslag och finner bifall till avslag.

Ordföranden ställer liggande förslag mot avslag och finner bifall till detsamma.

Särskilt yttrande

Jan-Olov Råman (SD) anmäler särskilt yttrande enligt:

FI lyfter en mycket viktig fråga som SD drivit i många år. Vi i SD har varit i kontakt med olika organisationer som arbetar för hjälpsökande med andra behov än de som passar i en standardmall. Det sorgliga svaret är att Uppsala har mycket stora brister när det kommer till att kunna erbjuda ett tryggt och flexibelt stöd.

Flera föreningar, tex Föreningen VOOV (Veterinärers omtanke om våldsutsatta) dementerar att det är lätt att få hjälp i Uppsala om man har husdjur. Många gånger så rekommenderas våldsutsatta att lämna kvar sina djur hemma då det inte finns plats för dessa på boenden. Visst kan en lugn innekatt eller en liten sällskapshund kunna följa med men så fort det handlar om djur som inte hör till de allra minsta och enklaste så blir det genast problem.

Att hjälpa behövande är mer komplext än att bara låta medarbetare gå en hbtq-diplomering och vara normkritisk gällande de som faller in under RFSL's paraply. Vi i SD tycker att det är viktigt att se alla människors behov och inte lägga fokus på att använda könsneutrala begrepp och flagga med hbtq-symboler när den viktiga frågan är så mycket större, att akut kunna hjälpa våldsutsatta oavsett livssituation.

Det är fakta att personer med husdjur drar sig för att lämna en våldsam partner för att husdjuren ofta måste lämnas kvar på grund av brister hos socialtjänstens boenden. Det är även fakta att de husdjur som lämnas kvar många gånger utsätts för våld, avlivas eller säljs för att tvinga tillbaka den som flytt.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2023-08-30

Sverigedemokraterna anser att det finns formuleringar i motionens att-sats 1-4 som gör att vi yrkar avslag på dessa att-satser.

Sverigedemokraterna yrkar bifall på att-sats 5 som handlar om våldsutsatta med husdjur.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande